

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 61 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Aprila 1930.

PATENTNI SPIS BR. 6948

I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Frankfurt na Majni.

Postupak za dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara tetrahlorugljenikom.

Dopunski patent uz osnovni patent broj 6800.

Prijava od 6. avgusta 1929.

Važi od 1. decembra 1929.

Traženo pravo prvenstva od 20. septembra 1928. (Nemačka).

Najduže vreme trajanja do 30. septembra 1944.

U patentu br. 6800 stavljen je pod zaštitu jedan postupak za dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara tetrahlorugljenikom, koji je naznačen time, što se tetrahlorom ugljeniku daje istodobno jedna sadržina ugljovodonika u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djeinstvu, i amonijaka. Postupak je dalje po zahtevu 2 naznačen time, što se dodaje amonijak u količini, koja je najmanje dovoljna, da se udalji gasilačka tečnost iz jedne zatvorene kutije pod sopstvenim pritiskom.

Sada je učinjen opažaj, da se dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena još postizava, kada se ugljovodonicima alifatičnog, aromatičnog ili hidroaromatičnog reda ili njihovim smešama, koji služe kao dodatci tetrahlorugljeniku, pri istodobnom dodavanju amonijaka doda još arilfosfat ili alkilfosfat ili smeša istih. Dodavanja se mogu sa dobrim rezultatom izvršiti i sa izostavljanjem ugljovodonika samo sa arilfosfatom i alkilfosfatom uz istodobno dodavanje amonijaka. Bezvodni amonijak može se dodati kao tečnost ili gas tetrahlorom ugljeniku, koji sadrži arilfosfate ili alkilfosfate, pri čemu ne igra nikakvu ulogu, da li su istodobno tu ugljovodonicima ili nisu, pošto je isti u ovim smešama rastvorljiv. Dovoljne su već neznatne količine amonijaka, koje u

pogledu smanjivanja obrazovanja fosgena pokazuju već znatan uticaj od oko 0,1 do 0,2 pri prisutnosti imenovanih dodataka. Gotove se smese mogu isterati iz sprave za gašenje požara pomoću uvedenog gasa pod pritiskom (vazduha, azola) ili se može pomoću većih količina amonijaka proizvesti pritisak nad rastvorom, koji je potreban, da se istisne smesa tečnosti iz aparata za gašenje požara. To su oko 2—3 težinska procenta naliva, no ne stoji ništa na putu, da se količina amonijaka povisi.

Jedan dodatak amonijaka sam za se izaziva do duše, kao što je već poznato, isto lako smanjivanje obrazovanja fosgena, no ipak samo u onom obimu, kako se ono postiže otprilike pomoću samih za se upotrebljenih dodataka arilfosfata ili alkilfosfata ili samo ugljovodonika.

Dodatci alkilfosfata i arilfosfata tetrahlorugljeniku imaju tu probitačnost, što su ovi produkti sami teško goriva i negoriva ulja, pa istodobno vrše jedno valrogasno djeinstvo. Probitačno se upotrebljavaju od ugljovodonika, koji treba da se upotrebe, samo neznatne količine. Ugljovodonicima mogu se kako pojedince, tako isto i u smešama u svezi sa arilfosfatom i alkilfosfatom upotrebljavati kao dodatci, a poslednji mogu doći u upotrebu pojedince ili pomešano.

Primeri:

Utvrđi se u jednoj podesnoj probnoj napravi količina fosgena, kad se nađe tetrahlorni ugljenik na na pr. 420° usijanom

gvožđu, pa se istoj dade vrednost 100. Povede li se pod istim jednakim uslovima utvrđivanje vrednosti pri upotrebi tetrahlornog karbonata sa imenovanim dodatcima, onda se dobija:

Bez upotrebe amonijaka:

a) Pri dodavanju 3% trikrezilfosfata vrednost 8.

Sa istodobnom upotrebom amonijaka:

b)	Pri dodatku od 3% trikrezilfosfata	vrednost	1,2
c)	" " " 2% petroleuma + 1% trikrezilfosfata	"	0,9
d)	" " " 2% dekalina + 1% trikrezilfosfata	"	0,5
e)	" " " 2% solventnafte + 1% trikrezilfosfata	"	0,7

Patentni zahtevi:

1. Razrada postupka po patentu br. 6800. za dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara sa tetrahlornim ugljenikom naznačena time, što se tetrahlorinom ugljenikom daje istodobno izvesna sadržina arilfosfata ili alkilfosfata ili njihovih smeša u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djejtstvu, i amonijaka.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time,

što se arilfosfatom ili alkilfosfatom i amonijakom snabdevenom tetrahlorugljeniku osim toga doda još ugljovodonika ili njihovih smeša u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djejtstvu.

3. Postupak po zahtevu 1 i 2, naznačen time, što se dodaje amonijak u količini, koja je najmanje dovoljna, da se udalji gasilačka tečnost iz jedne zatvorene kutije pod sopstvenim pritiskom.

U patentu br. 6800 stavljen je pod nazivom jedan postupak za dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara sa tetrahlornim ugljenikom, koji je naznačen time, što se tetrahlornom ugljenikom daje istodobno izvesna sadržina arilfosfata ili alkilfosfata ili njihovih smeša u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djejtstvu, i amonijaka. Postupak je dalje po zahtevu 2 naznačen time, što se dodaje amonijak u količini, koja je najmanje dovoljna, da se udalji gasilačka tečnost iz jedne zatvorene kutije pod sopstvenim pritiskom.

Jedan dodatni amonijak sam za se izdaje da bude, kao što je već poznato, isto tako smanjivanje obrazovanja fosgena, ali ipak samo u ovom obliku, kako se ono postavlja otprilike pomoću samih za upotrebu tetrahlornog ugljenika ili arilfosfata ili alkilfosfata.

Dodatni arilfosfat i alkilfosfat tetrahlorugljeniku imaju u predloženoj šteti su ovi predstavljeni kao teško gorivi i negativni, ali istodobno vrše jedno važno dejstvo. Predloženo se upotrebljavaju od upotrebe, kao što se upotrebe, samo neznatne količine. Ugljovodonici mogu se tako pojedinačno, tako isto i u smešama u svojoj upotrebi, i alkilfosfatom upotrebljavati kao dodatni, a poslednji mogu doći u upotrebu pojedinačno ili pomešano.

U patentu br. 6800 stavljen je pod nazivom jedan postupak za dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena pri gašenju požara tetrahlorugljenikom, koji je naznačen time, što se tetrahlornom ugljenikom daje istodobno izvesna sadržina ugljovodonika u količini, koja ne nanosi štete gasilačkom djejtstvu, i amonijaka. Postupak je dalje po zahtevu 2 naznačen time, što se dodaje amonijak u količini, koja je najmanje dovoljna, da se udalji gasilačka tečnost iz jedne zatvorene kutije pod sopstvenim pritiskom.

Šta je učinjen opat, da se dalekosežno smanjivanje obrazovanja fosgena još postavlja, kada se ugljovodonici alkilfosfatom i alkilfosfatom, pri istodobnom dodavanju amonijaka, koji je arilfosfat ili smeša istih. Dodavanje se može sa dobrim rezultatom izvršiti i sa istovremeno upotrebljivim amonijakom i alkilfosfatom uz istodobno dodavanje amonijaka. Bezobal amonijak može se dodati kao tečnost ili gas tetrahlornom ugljeniku, koji sadrži arilfosfat ili alkilfosfat, pri čemu ne treba nikakvu oluju, da li se istodobno upotrebljavaju ili ne, pošto je isti u ovom smešama tečovitiji. Dovoljan su već neznatne količine amonijaka, koje u